

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ : DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ : DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal : Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 100 K., félévre
50 K. Egyes szám ára 3 K.

Papválasztás.

Egyházi törvényeinknek alig van méltán inkább kifogásolt része, mint az, amely a lelkészi állás betöltésének ügyét rendezi. Csak egynehány bírósági ügyet kell megtekinteni, mely lelkészválasztási kérdésemből származott, hogy elfogulatlanul megállapíthassuk a mostani rendnek hibákkal teljes voltát. Pedig számtalan eset nem is kerül a bíróság elé, s pedig még többször megtörténik, hogy maga a választás formailag egészen kifogástalanul megy végbe és csak az eredmény érdeme az, ami fájdalmat okoz az egyház sorsát szíven viselőnek.

Meg kell állapítani, hogy a lelkésznek a gyülekezet tagjai által választása, különösen meg szabadon választása, nem tartozik a mellőzhetetlen protestáns, vagy éppen református egyház-alkotmányi elvek közé. Külföldi hittestvéreink körében egyáltalán nem tartják szükségképpen a lelkésznek a gyülekezet által történő választását, sőt az egyházi felsőbbség, vagy éppen a világi hatóság részéről való kirendelés nagyon is sűrűn előfordul. Nálunk is a gyülekezet általi választáshoz való eme szívós ragaszkodás tulajdonképpen alig egyéb, mint csökkenése annak a középkori időkből reánk maradt felfogásnak, mely szerint a lelképásztort az *fogadja fel*, aki az ellátásáról gondoskodik. Ezt a szomorú gondolatot — hiszen a lelkész nem a gyülekezet, hanem az Isten szolgája — szinte törvényesítette az a rendelkezés, amely bizonyos esetekben — ha t. i. nem a gyülekezet szolgáltatja a lelkész *fizetésének* nagyobb részét — a püspök jogává teszi a lelkész kinevezését. Mert íme, ebből a szabályból visszafelé megint az következik, hogy a gyülekezet választási joga a lelkészi fizetés megadásának a természetes következtetése.

Tudjuk pedig, hogy régen, amikor sem fizetést kiegészítő államsegély, sem családi pótlék, sem korpótlék nem volt, és amikor tehát igazán a gyülekezet vállain nyugodott a lelkészi fizetés egész terhe, a lelkészek kirendelésének joga az egyházi felsőbbséget illette és a gyülekezet maga csak a már ott szolgáló lelkésszel szemben nyilváníthatta a maga kívánságát a szentgyörgynapi papmarasztás alkalmával. Persze, erre az állapotra visszatérni egyáltalán nem lehetne, nemcsak a

papmarasztás intézményének sok vonatkozásban keserves volta miatt, hanem azért sem, mert egyházunk tagjai úgy éreznék, hogy a lelkészválasztásnak tőlük elvonása jogfosztást jelentene.

Jogfosztást. Hiszen még a lelkészválasztásnak szelidebb és kevesebb vi-szaélésre alkalmat adó módja, a meghívás útján való betöltés ellen is szeretnek azzal érvelni, hogy ez jogfosztás a gyülekezet tagjaival szemben. Hogy nincs igazuk az így érvelőknek, az minden kétségen felül áll, — hiszen a meghívás útján választásnál is minden jogosult választó kifejezheti a maga akaratát, vajjon kívánja-e a meghívandóul kijelöltet a gyülekezet lelkészének, vagy sem. De természetesen az ilyen hangzatos jelszavak könnyen tetszést találnak a dolgokat mélyebben nem fontolgatók előtt.

Szeretnék pár szóval rávilágítani erre a jogfosztás kérdésére, nemcsak a meghívás, hanem mindenféle lelkészválasztás kapcsolatában. Ha igaz az, hogy minden közjog nemcsak jogosítás, hanem egyszersmind kötelesség, sokszorosan áll ez az egyházi jogok világában. Az egyházi jogokat nem lehet semmiféle divatos jelszavak szerint bírálni el. Az egyház *vallási* társas alakulás, benne tehát a jogoknak is megvan a maguk vallási alapja.

Mindegyik keresztyén egyház, a mi református egyházunk is, megkülönbözteti magát a pusztán földi vonatkozású emberi társaságoktól. Súlyos tévedés arról beszélni, hogy egyik egyháznak monarchikus, másiknak arisztokratikus, harmadiknak demokratikus az alkotmánya. A keresztyén egyház — akármelyik is — csak monarchia lehet: a Jézus Krisztus királysága. Az egyházban senkinek sincs más feladata, mint Krisztusnak, az örökkévaló királynak szolgálni. Sem jog, sem kötelesség nincs más, mint ez a szolgálat. Az olyan egyházi alkotmányban, mely, mint a miénk, az egyház szerveit — köztük a lelkészeket — az egyházi tagok közreműködésével alakítja meg, nem azért teszi ezt, mert hogy az egyháztagoknak *joguk van* a maguk tetszése szerint cselekedni, hanem azért, mert Jézus Krisztus a maga szolgáit *ő általuk* kívánja kijelölni. Vagyis im a választók Jézus Krisztust szolgálják, amikor választanak.

„Valahol ketten vagy hárman egybegyűltek az én nevemben, veletek leszek“ — mondá az Úr

és ebben van az alapja a gyülekezet általi választásnak is. *Az én nevemben.* Nem a magatok nevében, még kevésbé kortesek vezetése alatt, hanem az én nevemben. Tulajdonképen csak annak volna szabad részt venni a választásban, aki a Krisztusért, a Krisztus szolgálatában, az Isten országának építésére irányuló elhatározásaival járul az urna elé. Dehát hol az ember, aki összeállítsa azt a *választók névjegyzékét*, amelyben ezek az igazán jogosultak foglaltnak?

Most, hogy Debreczenben volt a lelkész meghívás kérdé-ében szavazás, arra járván a választók csoportja körül, a várakozást megunt szavazni kívánók némelyikének szájából az Isten magasságos nevét olyan vonatkozásokban hallottam emlegetni, aminőben elhangzani a legprofánabb alkalmakkor sem volna szabad.

Hát az ilyen ember is *jogosult* a Krisztus akaratának tolmácsolására? Az ilyen szenved *jogfosztást*, mikor jussa van megmondani, hogy a kijelöltet méltónak tartja-e a lelkipásztori tiszt betöltésére?

Bűnbánat.

Nem akar ez a magyar élet megújulni. Hiába vetették bele a közéletbe a nemzeti és keresztyén jelszavakat, azok csak jelszavak maradtak pozitív tartalom nélkül. Látjuk az ország újjáépítésének szükségét, hirdetjük, hogy csak „kulturfölényünk” által nőhetünk fölébe a szomszéd ellenséges államoknak, — s mégis úgy vagyunk, mint mikor azt álmodja az ember, hogy neki futni kell, s egy lépést sem tud megtenni előre. Hiányzik valami a magyar nemzet lelkületéből, ami képessé tenné őt a régi élet eltemetésével egy új, tökéletesebb *keresztyéni* élet elkezdésére. Mert bizonyos dolog az, hogy csakis keresztyén talajon tudnók elérni és biztosítani „kulturfölényünket”.

Az újjászületés legelső feltétele: a *bűnbánat* az, ami hiányzik a mai ember lelkéből. Csak akkor térhetek új útra, ha beláttam azt, hogy eddig rossz úton jártam, s afelett szívem teljességéből bánkódva alázatosan bízom magam annak vezetésére, akinek egyedül van hatalma, s ereje, hogy az új élet boldogságára elvezéreljen. A bűnbánatnak, a lelki alázatnak mély, sötét völgyéből emel fel az isteni kegyelem az új élet lelki magaslatára. Ekkor teljesebb be rajtunk az ígéret: „Aki magát megalázza, felmagasztaltatik.” (Lk. 14₁₁.)

A mai korban pedig mit látunk? Mindenki azt akarja bebizonyítani sajtóban, politikai szónoklatokban, értekezésekben, hogy az általa képviselt irány s magatartás volt a helyes, a jó, s *csakis* ez volt a jó. Pedig az Isten az utóbbi évek katasztrófáiban, rettenetes szenvedéseiben, s nyomorúságában kézzelfoghatóvá tette azt a tanulságot, hogy az *egész* élet hibás volt, *minden* ember bűnös volt, különben nem lett volna *olyan* nagy a bűnhődésünk. És mégis ennek a kornak a gondolkodásában, lelkületében sok mindent látunk. Látunk

sok, tagadhatatlan jó igyekezetet; látunk bosszúvágyat; hallunk sok vádat; hallunk sok beszédet nagy és felséges dolgokról . . . Csak egyet nem látunk: bűnbánatot, — csak egyet nem hallunk: a lelki töredelem mélységeiből való felsóhajtást: „Uram, légy irgalmas nekem szegény bűnös embernek!” Ezért nem tudunk eggyé lenni, ezért nem tudunk szeretettel kooperálni. Ezért állanak elő olyan helyzetek, pillanatnyi szövekezők a közéletben, hogy nevetnünk lehetne rajtuk, ha a következmények nem volnának olyan siratni valók. A magyarságnak nem az elvesztett háború, nem a gazdasági romlás, még csak nem is feldarabolatása a legnagyobb tragédiája, hanem az, hogy a történetek után nem tud elszakadni régi énjétől, nem tudta elfelejteni a régi gazdasági, társadalmi s személyi ellentéteket, mély szakadékokat, áthozta a múltból ebbe a megújulásra szoruló világba a rideg materialis önzést, személyi becsvágyon alapuló „csak azért is” politikát. És ez az, ami a nemzeti lelket beteggé teszi, s megakadályozza abban, hogy valamikor olyan erőt szerezzen magának, amelyik szétfeszíti az ellenséges államok által felállított vas-kereteket.

Valahogy úgy látom én, hogy túlteng nálunk az emberekben az önértzet, s a személyi becsvágy. S ez a túltengő, szinte egész a csalhatatlanságig feltékeny önértzet az utolsó hajszálig ragaszkodik nem a múlt erényeihez elsősorban, hanem a múlt bűneihez. Úgy akarjuk folytatni az életet, ahogy elhagytuk, hogy így az a kevés is elpusztuljon, ami még megvan. Pedig ez a kevés is nagy kincs. Az Isten kegyelmének s szeretetének épen az a világos bizonyossága, hogy ezt a keveset még meghagyta nekünk. Így alkalmat, módot adott arra, hogy egy belső újjászületés által meggazdagodott étellel bizonyosságot tegyünk arról, hogy itt a Kárpátok bércei között mi tudjuk a népek kulturáját, békességét, előhaladását biztosítani; mi vagyunk hivatva arra, hogy *nemzetet* alkossunk.

Legyen hát igazi nagy böjtünk! Csendesedjék el lelkünkben a világ zaja, s a lelki csendességben halljuk meg Isten szavát: „Térjete meg hozzám teljes szívetek szerint; böjtöléssel is, sirással is, kesergéssel is. És szíveteket szaggassátok meg, ne ruháitokat, úgy térjete meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert könyörülő és irgalmas Ő; késedelmes a haragra és nagy kegyelmű és bánkódik a gonosz miatt.” (Joel 2_{12, 13}.)

Magyar kálvinista lelkipásztorok! szóljátok, hirdessétek Isten e bűnbánatra felhívó üzenetét, hogy hasson el az a szívnek és léleknek, az ízeknek és a velőknek megosztásáig! Ne csak a templomokban, hanem a közéletben is ezt hirdessük. Olyan embert követünk ekkor, mint gr. Széchenyi István, akinek munkái: írásai, beszédei, közéleti alkotásai mind azt hirdetik: vétkesek és betegek voltunk és vagyunk, s bajainkon kisebb kezdemény nem, csak lelki megtisztulás, belső átalakulás segíthet. (Szekfű Gy.: Három nemzedék.) E belső átalakulás csak a bűnbánattal kezdődhetik el,

akkor, amikor a mai nemzedékben is megszólal a reformáció korának lelke:

„Hallgassuk az Istennek ígését,
Esmérhessük magunkat bűnösöknek lenni,
Kövessük az Istent, nekünk ő megbocsátja,
És annak felette jó Magyarországot
Esmét feltámasztja és esmét hatalmat ad.“

Porzolt Ferenc.

Tárca

Az Üdv hadserege.

(Salvation Army.)

II. Eredet, fejlődés, szervezet.¹

Mint minden vallási, egyházi, erkölcsi, szociális mozgalom, úgy az Üdv Hadserege is eredetiben személyhez fűződik, alapítója és első tábornagya Booth Vilmos (1829—1912) volt. Az angol állam-egyházban született, 15 éves korában tért át wesleyanus methodistának. Pap lett, de mert „égő evangélizmusának nem volt elég a szószék“. — lemond tisztéről és az egyház újító csoportjához csatlakozik, majd ezekkel együtt visszaolvad az Egyesült Methodista Szabad Egyházba, mely az eredeti wesleyanus methodista egyháznál sokkal demokratikusabb lévén, evangéliumi ambíciójának nagyon megfelelt. Főleg az egyházon kívüliek körében dolgozik feleségével együtt. 1861-ben összevész az egyházi hatósággal és kilép a közösségből. Londonba megy. Egy, a nyomor városnegyedben (East End of London) lévő missziói bódében, mint helyettes dolgozik.

„Mikor láttam a szegények roppant sokaságát, akik Isten nélkül élnek, a világtól sem remélnék semmit és mégis oly szomjasan-szívesen hallgatják a szabadban a prédikációt, hogy utánam sereglenek a bódéba és ismét az Úr lábaihoz hullanak velem, ilyenkor övök az egész szívem. Egyszer, amikor hazatértem a nyomortanyák tájáról, így szóltam a feleségemhez:

Katám... elhatároztam, hogy én, te és a gyermekeink mindnyájan az ezekkel a szájalomraméltókkal való foglalkozásra kell adnunk magunkat teljesen. Ez a nép a mi népünk lesz és a mi Istenünk az ő Istenük.“ (Railton 560.)

London keleti részén megkezdik az „erkölcsi sikátorok utcaseprését“ és bár a „humanitás szaharáin“ rengeteg nehézséggel találkoznak, 1875-ben a „keresztyén missió“-nak már 32 allomása van Londonban és a környékén. Felesége, a „hadak anyja“, nagy szervező erő, bámulatos buzgó prófétája a missiónak.

Kezdetben, akár annak idején Fox György, vagy Wesley-ék, nem akarnak külön egyházat. A megtérteket igyekeznek az egyes egyházakba terelni. De ez nehezen, vagy sehogy sem sikerül, mert vagy a megtértek nem akarnak menni, vagy az egyházak nagyon hidegen fogadják a buzgókat.

¹ A mostani generális bő ismertetésén kívül (Hastings: Encykl. of Rel. and Ethics Vol. XI. pp. 151—160.) George Holley vezérkari hadnagy szóbeli információit, továbbá a Hadsereg Gyakorlati és Szervezeti Szabályzatát, s dogmatikáját használtam fel megfigyeléseim kiegészítésül.

Ezért szükségessé vált a szervezkedés, a csoportokba osztás a megbízott kipróbált vezetőkkel az élükön. Az egyes csoportok nőttek és észrevétlenül hadsereg lett belőlük, szervezetben és gondolatban egyaránt. Eleinte „Önkéntes Hadsereg“ volt a nevük, de aztán, talán Bunyan énekeskönyve címének hatása (Szent Háború) alatt, az eredeti elnevezésből *Üdv Hadserege* lett.

Az *Üdv Hadserege* katonai szabályokon épül fel. Az egyenruha és rangfokozat nemcsak kifelé hat, mint látványosság és érdekesség, hanem a harcias gondolatból kifolyólag önként következik, mert így a bajtársi szellem nagyobb, a készség ruganyosabb, gyorsabb. (A buddhista szerzetesek, a r. k. zárdák, az új kor hadseregei, a dobszóra való menelés bevezetése, a magyar Turul bajtársi szövetség sapkái, általában minden zárt szervezet: posta, vasút stb. egyenruhái nagyszerű válaszok a pszichologia kívánságaira.) A cél így jobban látszik és a tagok, buzgóságukhoz és rátermettségükhöz képest előléptetésben részesülhetnek.

A tulajdonképeni katonai reorganizáció 1878-ban kezdődik. A 80 állomás 80 hadtest lesz, mindeniknek van vára (citadell), vagy legalább is gyakorlótere (hall). Rohamosan nő a tábor, tíz év múlva már ezer hadtest vívja a csatákat.

A lobogó kitűzésének ideje az egyes országok szerint.

Skócia . . . 1878.	Dánia . . . 1887.	Holl. Kele. India 1894.
Wales . . . 1879.	Itália . . . 1887.	Izland . . . 1895.
Irország . . 1880.	Hollandia . 1887.	Japán . . . 1895.
Amerika . . 1880.	Norvégia . 1888.	Korea . . . 1908.
Ausztrália . 1880.	Délamerika 1889.	Burma . . . 1914.
Ceylon . . . 1883.	Finnország 1889.	Kína . . . 1915.
Ujzélend . . 1883.	Belgium . 1889.	Oroszország 1917.
Németorsz. 1886.	Nyug. India 1892.	

Ma 40 nyelven hirdetik az evangéliomot. Nagy szerűen értik és alkalmazkodnak a nép nyelvéhez és kívánságaihoz. Egy hindunak nem volt semmi más ellenvetése, csak az, hogy „jó, jó, csak ne járnának a Krisztus követői nadrágban és cipőben.“ Ma a hindu „haretéren“ az *Üdv Hadserege* már turbánban és dhottében csatázik. Anglia és Hollandia gyarmataikon rájuk bízta a börtönök kezelését, ez is jele annak, hogy a nép szereti őket.

Az egész világ összes hadműveleteinek vezetése a tábornagy kezében van, aki azt legkiválóbbakból álló vezérkarával osztja meg. Ő nevezi ki a hadbiztosokat és ő jelöli ki az utódját is. Mikor az első tábornagy 1912-ben „letette a kardját“ (meghalt), az elsőszülött fia *Braemwell Booth* vette át a főparancsnokságot, ki apjának 30 évig volt a vezérkari főnöke (Chief of the Staff.) Az adminisztrációt a főhadiszállás (Headquarters) és a területi parancsnokságok végzik. Több hadtest hadoszlopot, 2—3 hadoszlop hadsereg-csoportot alkot. Az egyes helyi hadoszlopok hadtestei, a legkisebb önálló egységek, önmagukban zászlóaljakra oszlanak egy-egy főtisztel és 2—3 tiszttel.

A tisztek a hadsereg papjai és így más foglalkozásuk nem lehet. Kétfélek: vezérkari² és

² Kommisszionárus, ezredes, alezredes, brigadéros, őrnagy, kapitány és hadnagy.

csapattisztek.³ Utóbbiak látogatják, tanítják a népet és oktatják a legénységet. Athelyezhetők bármikor más harcterekre és a kiválókat különös megbízatással tüntetik ki. Az önmegtartózkodás és engedelmesség jele, hogy nem isznak és nem dohányoznak. A legénység számára az altiszti rang⁴ elnyerése minden különösebb előképzettség nélkül lehetséges, tagjai lehetnek a század megbeszéléseknek, az Ifjak Légiójának, az Ifjak Dandárának, az Életmentő Cserkészeknek és az Életmentő Gárdának, s a Vasárnapi Iskolában is taníthatnak. A tiszti rangot az 1—3 éves tiszti iskola, illetőleg a vezérkari iskola elvégzése után nyerhetik el.⁵

A ranglétra a nők számára is nyitott; ma Dánia és az Egyesült-Államok területén vezénylő tábornoka asszony és számtalan hadtest élén áll női parancsnok. A „hadak anyja“ még az *Üdv Hadserege* létezése előtt tiltakozott a nők egyházi szereplése, korlátozása ellen. Hogy az evangéliom nem hódít, — szerinte — oka az, hogy a nők nem lehetnek papok. Halálakor 1890-ben 5000 nőtiszt volt a *Hadsereg*-ben.⁶

³ Parancsnok, szárnysegéd, zászlós, kapitány, hadnagy és alhadnagy.

⁴ Örmester, titoknok, kincstáros, karmester, ifjak örmestere és szállásmester.

⁵ A zenészek és énekesek külön kiképzést nyernek. Számuk ma 30+20 ezer.

⁶ The Doctrines of the Salvation Army. (Az *Üdv Hadserege* tanai.)

28. fejezet. A nők is prédikálhatnak.

1. Ellenkezik-e a Szt. Írás tanításával a női prédikáció?

Legkevésbé sem. Igaz ugyan, hogy Pál leveleiben van egy hely, mely első pillanatra ellenvetésnek látszik: „A ti asszonyaitok hallgassanak a gyülekezetekben, mert nincs megengedve nekik, hogy szóljanak; . . . . . hogyha pedig tanulni akarnak, kérdezzék meg otthon a férjeiket; mert éktelen dolog asszonynak szólani a gyülekezetben.“ (1. Kor. 14. sz.) De, ha jól megértjük, ezek a szavak nem jelentenek egyebet, mint azt, hogy az apostol éktelenségnek tartja, ha a korabeli zsidó zsinagógák vetekedéseibe, vagy az apostolok és vének tanácskozáiba (Csel. 18. c. 15-7) nők is elegyednek. Mert itt és ekkor még csak tudatlan kérdéseket adhattak fel, ezt pedig otthon is elvégezheték. De a Szt. Lélek sem itt, sem máshol egyszer sem tilthatja meg Pál által, hogy ne tehessen bizonyosságot és ne prédikálhassa a nő is a Krisztust.

a) Ugyanebben a levélben a XI. fejezetben éppen Pál adja meg a módját a nők prédikálásának.

b) Isten ó-testamentuma népének kiváló prédikátorai és vezetői közt is voltak nők. Még tábornok is akadt közöttük. (Bir. 4. 10. 11. 2. Kir. 22. 14-20.)

c) Jézus feltámadása hírének hirdetésével is női tiszteket tüntetett ki. (Mt. 28.)

d) Pünköst napján a Szt. Lélek keresztségében részesültek a nők is és Péter megpecsételi prédikálásához való isteni jogukat, mikor Jóel prófétát idézi: „ . . . . . profétálnak a ti fiaitok és leányaitok . . . . .“ (Csel. 21.)

e) Az őskeresztyén egyházban az apostolokkal együtt prédikálják az evangéliomot a női munkások, segítségük és felelőségeik. (Fil. 4. Róm. 16. 12.)

f) Filep evangelistának „négy szűz leánya profétál (= prédikál) vala.“ (Csel. 21. sz.)

g) És azóta az egész földön rengeteg nő kapott parancsot a Szt. Lélektől az evangéliom prédikálására és az ő népe vezetésére. Ellenállhatatlan siker volt az eredmény.

h) A Gal 3. sz. 28-ban maga a Szt. Lélek mondja, hogy „nincs sem férfi, sem nő“, mert mindnyájan egyek a Krisztus Jézusban. Ez a kijelentés a Krisztus királysága jogai, kötelességei és felelősségteljeségében megszüntet minden nemi különbséget.

A *Szolgálati- és Gyakorlati Szabályzat* alapja a tábornagy gazdag élettapasztalata, melyet állandóan javítanak és kiegészítenek az idő változásainak megfelelően. Ez a könyv az élet minden viszonylatába elkíséri a vitézeket; a szerelmesekkel pl. a frigy megkötése előtt formulát irat alá:

Nem egymás gyönyörűségére kelünk össze, hanem mert az a hitünk, hogy frigyünk által jobban tetszünk és szolgálunk az Úrnak és buzgóbb, sikeresebb lesz harcunk az *Üdv Hadseregé*-ben.

A gyermekek, mint a *Hadsereg* jövő katonái tekintetnek; a családi életnek ezért kadétiskolának kell lenni.

Állampolgári kötelességeiknek eleget tesznek, de csak azzal a kijelentéssel, hogy az államnál nagyobb hatalmat is ismernek. Az üdvös állami reformokat elfogadják, sőt megszavazásukat befolyásukkal elősegítik. Japánban a női jogokért vitézkednek, Angliában a börtönrendszer és a gyermeknevelés a főgondjuk. Hirdetik a keresztyén nemzetköziséget. Érdekes példája ennek a német nemzeti ének átírása:

Jesus, Jesus über alles,
Über alles in der Welt.

A szólásszabadságért való sikraszállásukban nem ismerik el az államhatalmat. Legutóbb is egy év alatt Svédországban, Svájcban, Indiában és az Egyesült-Államokban 600-nál több tisztjüket csukták be, mert a szabadban való gyülekezés kérdésében szembehelyezkedtek a hatósággal.

Aberdeen.

Incze Gábor.

Különfelek

Református lelkészek szünidei tanfolyamát szervezi meg az ORLE. Debreczenben. Június végén, mikor az évzártaival az ifjúság hazatávozik, a szabadra lett internátusban összegyűl tiz napos konferenciára 70—80 református lelkész az ország minden részéből. A szállás ingyenes lesz, az ellátás pedig napi 40 korona körül. A napi program részletes megállapítása (áhitat, tudományos és gyakorlati előadások, délután vitagyűlések, közös kirándulások, este beható megbeszélések, áhitat) folyamatban van. Előadókul úgy a debreczeni, mint a többi theologiák felkért tanárai, valamint egyházi közéletünk más vezéreiből fogják működni. A részletes programról az előkészítéssel megbízott Csikesz Sándor, ORLE titkár fog nem-sokára tájékoztatást nyújtani.

A Csokonai-Kör február 26-án délelőtt felolvasó ülést tartott a kollégium disztermében. Dr. Papp Károly egyetemi tanár megnyitó szavai után Balázs Győző miskolczi református főgimnáziumi tanár Rabindranat Tagore indus költő eszmévilágát ismertette igen ügyesen, színes stílusban, keresztyén szemüvegen át. Gyökössy Endre és Madai Gyula költeményeikből olvastak fel; előbbi inkább a honfiúi érzelmek mélyéből, utóbbi a ter-

mészet kijelentéseiből merítve. Mindkettejük költészetete lebilincselte a hallgatóságot. Halasi Andor írónak az „Irodalom és kritika“ címmel tartott előadása a kritika jogosultságára és hasznára hívta fel a figyelmet.

Dr. Tatay Zoltán debreczeni városi tb. tanácsnok február 25-én a kollegium disztermében szerzői estet rendezett az Alma Mater javára. Kedves gondolat volt a kollegium volt jeles növendékétől, hegy szellemi kincseinek, a hangok szimfoniájának gazdagságából egy sorozatot egybefűzve, azt, mint szeretetének és ragaszkodásának bizonyosságát az anyaiskola javára bemutatta. A műsoron szereplő városi dalegylet, Dr. Szücs Gézané úrnő, Dr. Balla Bertalan és Osváth Gyula külön-külön hozzájárult ahhoz a sikerhez, amely teljes egészében a szerzőt övezte élénk tetszésnyilvánítással dalaiért; melodramájáért, önálló zenei darabjairt és hangulatos indulójáért.

A Közlöny, a magyar református theologus ifjúság lapjának 6. száma, több helybeli és vidéki hittanhallgató kedves dolgozatával megjelent.

A berekböszörményiek adománya. Múlt év december hó elején indult útra a kollégium egyik küldöttsége, hogy a megkezdett segélygyűjtést folytassa csonka-Bihar vármegyében. Tizenegy egyházat kerestek fel s azok között a berekböszörményi egyházat is, hol a lelkész családjánál szívélyes fogadtatásban részesült. A lelkész presbiteri gyűlést tartott, ahol buzdító beszéde után a presbiterok határozatilag kimondották, hogy egyfelől az egyház is sietni fog adományt nyújtani a kollégiumnak, de ezenkívül a presbiterok a hiveket egyenként fel fogják keresni és segélyt fognak gyűjteni. Elhatározásukat buzgó fáradozással végre is hajtották, mert december 23-án Péntek Ferenc lelkész 11,545 koronát küldött be a kollégiumi pénztárhoz, mint a gyűjtés eredményét. Ebből 1000 korona az egyház külön adománya volt. Berekböszörményben latifundiumos uraság nincs és így a szép összeg a gazdák adományából gyűlt össze. Elismerésre és követésre méltó példa a berekböszörményiek áldozatkészsége.

Dr. Clark Ferenc, a Christian Endeavour mozgalom megalapítója folyó március hó 1-én a Kossuth-utcai templomban, délután 5 órakor nagy gyülekezet előtt számolt be a világmozgalom eredményeiről. A tisztas férfit, aki feleségével együtt utazik, kellemes emlékeket hagyott nálunk maga után. Beszédét Laky Zsigmond new-brunswicki lelkipásztor tolmácsolta.

Ének- és zenetanáraink ügye. Az Országos Református Tanáregyesület múlt évi közgyűlési határozata szerint felterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez ének- és zenetanárainknak az állami fizetésekiegészítésben részesülő nem állami tanárok státusába való felvétele tárgyában. E felterjesztésre a Tanáregyesület Elnöksége a következő választ kapta: „Múlt évi december hó 12-én 9. szám alatt kelt felterjesztésére értesítem a Tekintetes Elnökséget, hogy

a református főgimnáziumoknál alkalmazott ének- és zenetanároknak az állami fizetésekiegészítésben részesülő nem állami tanárok státusába való felvétele tárgyában előterjesztett kérelmét sajnálatomra nem teljesíthetem. Ugyanis az állami fiúközépiskoláknál ének-zenetanári állások — elsősorban takarékosági szempontból — nincsenek szervezve és ennél fogva semmiképen sem volna méltányos a nem állami fiúközépiskolánál működő ének-zenetanárok állami fizetésekiegészítésével, háborús-, drágasági- és rendkívüli segélyeivel az államkincstárt megterhelni. Budapest, 1922 február 15. Dr. Pekár államtitkár.“

Laky Zsigmond new-brunswick-i presbyterian lelkipásztor Forgács Gyula péczeli lelkipásztor kíséretében február 25-én Debreczenbe érkezett és itt 26-án délután 5 órakor a Kossuth-utcai templomban Gal. 6. alapján oktató és lelket erősítő beszédet tartott. Forgács Gyula aznap délelőtt 11 órakor predikált a Kistemplomban. Hétfőn délelőtt több vidéki lelkész társunk megjelenésével is ünnepélyesebbé és tartalmasabbá vált értekezlet volt az egyház tanácstermében, ahol közének és Kiss Ferenc egyházkerületi főjegyző igen szép imádsága után dr. Baltazár Dezső püspökünk üdvözölte meleg szavakkal az amerikai Presbyterian és Reformed Egyházak hivatalos kiküldöttét: Laky Zsigmond lelkipásztort és a hazai egyházi életben ismert nevű kísérőjét, Forgács Gyulát. Az üdvözlésre mondott köszönőszavak után Laky Zsigmond hosszan és érdekesen beszélt az amerikai egyházak munkásságáról, a magyar református egyházban mutatkozó életerő megindulásáról s a két nagy egyháznak egymásra hatásáról. Erősen hangoztatta, amit sohasem szabad elfelednünk, hogy az amerikai egyházak csak abban az esetben segítenek, ha látják bennünk a készséget arra, hogy magunk is segítünk magunkon. Délután ugyanő a kollégiumi énekeremben mondott beszédet a hittanhallgatóknak és az érdeklődő egyetemi hallgatóknak, gimnáziumi és tanítóképzőintézeti növendékeknek. Az amerikai diákságról és lelkészképzésről tartott élvezetes és tanulságos előadása, kapcsolatban a hozzá intézett kérdésekre adott feleletekkel, mély nyomokat hagyott a hallgatóság lelkében. Laky Zsigmond után Forgács Gyula lelkipásztor rajzolta meg élénk és el nem halványulható színekkel a jó pásztor képét. Az építő összejövetel a XXIII. zsoltár 1. versének eléneklésével ért véget.

A Debreczeni Kálvinisták Templomegyesülete f. hó 2-án d. u. 5 órakor tartotta harmadik vallásos összejövetelét. Közének után Madai Gyula mutatta be Jób című megrázó erejű drámai költeményét. Bihari Rózsika és Kovács Margit ének-duettje kedvesen adta elő Baja Mihály Örök világ kezdetű énekét. Dr. Révész Imre Kálvin jelleméről tartott az intimitásokra is kiterjeszkedő értékes előadást. Boda Ferenc hittanhallgató szép színezéssel és átérzéssel szavalta Szaboleska Mihály Kálvin című költeményét. A szépen sikerült estét közének rekesztette be.

1,
a
n-
a-
ikel
iz
ja
ig
z-
lő
fi-
t-
3,
fi-
al
5.

ii

e-
a,
n-
lt
e,
e.
en
az
ziz-
t-
k.
s-
n
az
il,
ilt
i-
ti
ár
ó-

22

A németországi római kath. centrum-párt mozgalmat indított az iránt, hogy azokon az egyetemeken, ahol nincs róm. kath. tanszék, állítsanak fel mindenütt egy magántanári széket a róm. kath. theologia számára. A protestáns körök heves támadást intéznek ez ellen a terv ellen.

A dési gyülekezet Dr. Gönczy Lajos gyulafehérvári lelkészt hívta meg pásztorául.

Bécsben — amint a Magyarság írja — erősen terjed a buddhista vallás. Ez részben Rabindranat Tagore buddhista költő európai időzésének visszhangja, részben a tespedt, elernyedtt léleknek az elő víz elkerülésével a meddő ujdonságon való kapkodásának tünete.

A magyar görög katolikusok erősen szervezkednek. Szegeden egyházat alapítottak, Nyiregyházán kéthetenként megjelenő folyóiratot adnak ki, Miskolcra pedig országos gyűlést tartottak.

Egy érdekes körkérdés. Eredeti eszme merült fel Amerikában. Nehány száz keresztyénhez eme kérdést intézték: „A bibliának melyik tíz fejezetét tartanátok meg, ha az az eset állana elő, hogy szabadon kiválasztható tíz rész kivételével le kellene mondanotok a bibliáról?” A beküldött feleletek szerint a kiválasztott részek közül öt a János evangéliomára esett. Ezek az 1. 3. 14. 15. és 17. részek. Legtöbb szavazat a Ján. ev. 14. részére esett. *B. V.*

A modern iskola. Hogy hova vezethet az állami oktatás, eirettentő például szolgál rá a Berlinben megjelenő „Munkásgyermek nemzeti újságja”. „Harcunk az iskolában” c. rovatban gyermekek közlik élményeiket. A potsdami Hausmann Arno így ír: „Belép a tanító, s szól: „Ma új éneket tanulunk és pedig ezt: Zúgjak tölgyek, harsogjak dalok.” Én jelentkezem: „Tanító úr, én hazafias dalt nem énekelek.” „Micsoda hazafias dalt?” kérdezte. Én bátran feleltem: „Igen, ez hazafias dal, épen olyan, mint Deutschland über alles.” Erre vadul rámförmed: „Te éretlen fickó, hol van itt a hazafiaság?” Majd kis vártatva hozzám lép: „Ülj le, semmirekellő!” Én aztán, míg a többiek szorgalmasan tanultak, csak ültem és lustálkodtam. — Ép ily érzékenyek ezek az ifjú óriások azon dolgok iránt, melyek a vallással vannak összefüggésben. „Elvtársammal ketten ültünk egy padban”, írja a 11 éves Haase Otto. „Miközben a többiek már felmondták éneküket, benünket is felszólít a tanító, hogy mi is énekeljünk el: „Kinek nyújtja Isten állandó kegyelmét.” Mi vonakodtunk, de ő kényszerített. Szüleim aztán kérdőre vonták a tanítót, s megtiltották neki, hogy engem ilyen énekekre tanítson.” *B. V.*

Az amerikai magyar reformátusokért. A Pittsburgban, épen 1 évvel ezelőtt tartott Református Kongresszus egyebek közt elhatározta azt is, hogy az amerikai Presbyterian és Reformed Church missziók hatóságait megkéri arra, hogy az Amerikai Magyar Reformátusok Lapja szerkesztésére és általában a magyar vallásos ügy irodalmi propagálására: önálló szerkesztői állást létesítsen.

A főhatóságok ezt a kérelmet kedvezően intézték el és az egyházi lap állandó szerkesztőjeül dr. Harasányi Sándor homesteadi református lelkészt kérték fel, ki is április 1-től minden idejét a vallásos irodalom fejlesztésének fogja szentelni. Dr. Harasányi a legrégebb magyar református lelkész Amerikában, amennyiben 27 éve szolgálja a messze idegenben az odavetődött hitsorsosok lelki érzéseit. 18 év óta közszeretben álló lelkésze a virágzó homesteadi gyülekezetnek. Szívből gratulálunk.

Harangavatás Tiszaberczelen. A tiszaberczeli egyház lélekemelő ünnepség keretében avatta fel a hívek közadakozásából készült három métermázsás új harangját. Korocz Józsefnek, az egyház érdemes lelkipásztorának, lankadást nem ismerő buzgósága öltöztette testbe a hívek régi vágyát, hogy a hadügyi kormány általi elvett „Lujza” harangot újjal pótolják: — megjött a harang. A felavatás gyönyörű ünnepélye február 19-én volt. Reggel 9 órakor az egyház lelkésze áhitatos imában megáldja a torony lábánál elhelyezett s kendőkkel, virágokkal feldíszített harangot s aztán felhúzzák s elhelyezik a régi harang helyén. 11 órakor már meg is szólal, hangja bánatos, szomorú és mégis öröm villan meg az arcokon: — van feltámadás! — Megerősítette ezt a hitet Baráth Imre gávai lelkész bensőséges és izzó hazafiságtól igazi himnusszá magasztosult imája, továbbá Tomory Dezső szabolcsi lelkész gyönyörű harangavató beszéde, melyben arra buzdította a hallgatóságot, hogy valahányszor megkondul a harang, mindig szálljon le a lelkekbe és szívekbe az Úr dicsősége. Istentisztelet után banket volt a paróchián, amelyen valláskülönbség nélkül őszinte örömmel vett részt a helyi és a környékbeli intelligencia. *(ot)*

A berettyóújfalvai református polgári leányiskola új igazgatója. A debreczeni református egyházmegye által Berettyóújfaluban fenntartott polgári leányiskola új igazgatójává az igazgatótanács dr. Pác Sándor középiskolai tanárt, Nagyvárad városának az oláhok által elüldözött főlevéltárnokát választotta meg. A kiváló képességeiről széles körökben ismert új igazgató működése elé bizalommal tekintünk.

Nyugdíjintézeti nyugták bélyegfügye. A m. kir. pénzügyminiszter úr megengedte, hogy az országos lelkészi nyugdíj- és özvegyárvi gyámintézettől felvett illetmények nyugtái után járó bélyegilletéket az intézet utólagosan készpénzben róhassa le. — A nyugdíjintézet végrehajtó-bizottsága pedig elhatározta, hogy jövőben a nyugtabélyeg költségét a nyugdíjintézet pénztára fizeti. Felkérem a nt. lelkész urakat, hogy az egyházuk területén lakó nyugdíjas lelkészekkel és özvegy lelkésznékkel ezt az intézkedést tudatni szíveskedjenek. Ez a bölcs gondoskodás hála kötelezi nemcsak az illetményeseket, akik sokszor nem voltak képesek beszerezni vidéken a bélyeget, de az egyházmegyei pénztárnokokat is, akiknek sok bajoskodásuk volt a messze vidékről érkező bélyeggel fel nem szerelhetett nyugtákkal. *Egyházkerületi pénztárnok.*

Új egyetemi magántanár. A debreczeni m. kir. Tisza István tudományegyetem jog- és államtudományi karán dr. Dezső Gyula kecskeméti református jogakadémiai tanárt, a magyar magánjogból magántanárrá képesítették. Az ifjú tudóst szívből üdvözljük.

A református polgári leányiskola farsangi ünnepélye február 26-án délután nagyszámú díszes közönség előtt folyt le a felsőbb leányiskola dísztermében. Minden szám bizonyosságot tett a növendékek ügyességéről és a tantestület körültekintő vezetéséről.

A kollégium mellett, a Fűvészkert-utca, Hüvelyes-utca és Gönczy-utca összetorkolásánál levő kis térségen gyermek-játszóteret óhajt létesíteni a debreczeni városi tanács.

A Téli Ujság február 26-án megjelent 13-ik számmal befejezte 42-ik évfolyamát. A szerkesztő Gönczy Béla vésztői és a társszerkesztő Marjay Géza békés-szentandrás lelkészársaink derekas munkát végeztek a hozzájuk csatlakozó, sajnos, nem nagyszámú munkatársakkal együtt. A kezdet mindenesetre jó, biztató, reméljük, a folytatás csak jobb lesz.

A püspökladányi református tanítótestület február 18-án jól sikerült, fényes műsoros-estélyt rendezett.

A sarkadi ifjúság január 28-án farsangi bált rendezett a kollégium javára. A jól sikerült mulatság jövedelme 3204 korona volt, amelyhez az egyház 2000 koronát, Balogh Ambrus lelképásztor, ny. esperes még 2000 koronát adott. A 7204 korona a kollégiumi pénztárba beérkezett. A nemes lelkű ifjúság és a bölcs vezetők különösképen dicséretre méltók.

A debreczeni kollégium gyakorlóiskolájában február hó 21-én délelőtt osztották ki az amerikai vöröskereszt egyesület szeretetadományát. A kedves, meleg ünnepélyen Sass Béláné úrasszony, dr. Veress István tanítóképző-intézeti igazgató és Kiss György, az iskola vezetője vett részt. A gyermekek részéről Sallay György növendék mondott köszönetet.

A Budapesti Keresztyén Leányegyesület 46 leánytagja az egyesület üdülő otthona javára, havi 10—50 korona megajánlásával 15,000 koronát ad össze a maga keretéből. A hit és cselekvésre kész akarat leküzdi az akadályokat.

A „Külföldi Magyarság“ című tartalmas folyóirat február 15-iki száma hosszú és érdekkeltő cikket közöl Amerika legelső magyarjairól, visszamenve a történelem lámpásának fényénél az 1583-i telepésekig.

Az új pápa XI. Pius, akit február hó 6. napján választottak és 12-én koronáztak meg s aki a hivatalos római pápai lista szerint a 260. a római püspöki székben, a Magyarság c. lap híradása szerint Csernoch János esztergomi érseknek a búcsukihallgatáson kétszáz ezer lirát adott, hogy ossza ki az ország szegényei között.

Makón az újvárosi templomban Szirbik Sándor bevezette az esteli istentiszteletet vasárnapi és csütörtöki napokon. A templom mindig zsúfolásig megtelik.

Az anglikán egyház lelkészei mozgalmat kezdtek az iránt, hogy a nép széles rétegeiben újraélesszék a vallásosságot.

Ifjúságunk címmel római katolikus tanonc-újság indult meg.

Hieronymus halálának 15 százados fordulója alkalmából az elmúlt év július 17., 18. és 19. napjain ünnepélyes triduumot tartottak Cambridgeben az angol római katolikusok, akik igen erősen dolgoznak a szigetországban.

Amerikai hír. *Bangha* Bélának sikerült Amerikában, a magyar katolikusok körében, összesen 14 ezer dollárt gyűjteni a hazai *keresztény* sajtó ügyének támogatására. *Bangha*, saját szavai szerint, ez összeget a Pallas-nyomda R.-T. adóságának törlesztésére kívánja fordítani.

Értesítés. A lelkész uraktól kérdezőkódések jönnek az egyházkerületi pénztárhoz az 1921. II-ik félévi és 1922. évi első félévi lelkészi fizetésekiegészítés és korpótlék sorsa felől. A postai költségek miatt, a különben is válaszbélyeg nélkül érkezett tudakozódásokra ezen a helyen adom meg a sajnálatos választ, hogy máig ezek az illetmények nem érkeztek meg meg az egyházkerületi pénztárhoz. Az időközben megállapított mindkét nemű illetményekre vonatkozólag az előző időben már többször közölt azt az értesítést ismétlem, hogy ezeknek a fedezésére szükséges összeget csak a félévi nagy utalványozás alkalmával nyújt a vallás-és közoktatásügyi miniszterium, ahol ilyen egyes esetekben a megállapítás alkalmával ezt külön meg is szokta jegyezni. Emiatt, fedezet hiányában, az egyházkerületi pénztári hivatal az évközben megállapított illetményeket nem fizetheti ki.

Egyházkerületi pénztárnok.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

629—1922. szám.

KÖRLEVÉL.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

A lelkészi nyugdíjintézeti végrehajtó bizottság elhatározta, hogy a jövőben az illetményesek nyugtábélyegeit a nyugdíjintézet sajátjából viseli.

Felkérem azért Nagytiszteletedet, méltóztassék az érdekelteket értesíteni, hogy 1922. év január hó 1. napjától számítva, az országos református lelkészi nyugdíj és özvegy árvagyámintézettől felveendő illetményekre vonatkozó nyugtákra nyugtábélyeget ragasztani nem kell.

Atyafiságos szeretettel:

Debreczen, 1922 február 28.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

630—1922. szám.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az egyetemes konvent elnökségének 518—1922. szám alatt kelt intézvényére utalással felhívom Nagytiszteletedet, méltóztassék a bölcselete alatti álló egyházmegye kebelébe tartozó azon *kézpénzfizetéstől élő* lelkészek, theologiai tanárok, állandó vallástanító lelkészek és egyéb egyházi alkalmazottakról hozzám kimutatásban jelenteni, akik eddig havi drágasági segélyben, vagy a köztisztviselők által élvezett kedvezményes állami ellátásban nem részesültek.

A kimutatásba felveendő:

1. A csupán kézpénz javadalommal bíró lelkészek és családjuk és pedig különválasztva a) városi és b) falusi lelkészeket.

2. Állandó vallástanító lelkészek és családjuk.

3. Az egyházi hatóságoknál működő egyéb tisztviselők (irodai alkalmazottak, pénztárnokok, számvévek, ellenőrök és hasonlók) és családjuk.

4. Azok a református középiskolai és egyéb tanárok, akik állami havi drágasági segélyben és természetbeni ellátásban ezidőszerint bármi okból nem részesülnek.

A kimutatásba névszerint veendő fel az egyes alkalmazottak, valamint névszerint sorolandók fel az ellátásra igényel bíró családtagok is.

A kimutatások márc. hó 31-ig hozzám annyival inkább fe terjesztendők, mivel a később érkező kimutatásokat figyelmen kívül kell hagynom.

Nemleges jelentést is kérek.

Atyafiságos szeretettel:

Debreczen, 1922 március 2.

Dr Baltazár Dezső,
püspök.

Pályázat.

A kemecsei református, 3 tanerős iskolánál orgonista-tanítói állásra pályázati határidő: a pályázati hirdetésnek a Néptanítók Lapjában megjelenésétől számított 12 nap. Válaszbélyeggel ellátott boríték alatt bővebb tájékoztatás szerzhető.

Református egyháztanács.**Pályázat.**

A czégyénydányádi református egyház pályázatot hirdet tanítói állásra, március 5-étől június végéig.

Javadalom: minden hónapban 1000 korona előlegesen fizetve, az államtól fizetésekiegészítés és a törvényes segélyek. Kötelessége a gyermekeket tanítani s akadályoztatásuk esetén lelkészt s a kántort helyettesíteni.

Pályázati határidő március 4. A kérvények a lelkészi hivatalhoz küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak nőtanítók is.

Czégyénydányád, 1922 február 14.

Nagy Bernát,
református lelkész.

Debreczen város és a Tiszántúli református egyházker. könyvnyomda-vállalata

Konfirmációra nélkülözhetetlen**a Debreczeni Konfirmációi Kis Káté**

Írta: **Nagy István,** debreczeni református vallástanító-lelkész.

A mű gyakorlati értékét bizonyítja az, hogy az első kiadás rövid néhány hónap alatt elfogyott. Az ország minden részében nagy sikerrel használják. Terjedelme 16 nyomtatott oldal.

Ára példányonként 5 korona, 10 százalék árengedménnyel, vagy minden 10 példányra egy ingyen példánnyal.

Különösen ajánljuk már a múlt évben nagy feltűnést keltett szép, csinos és ízléses, kényomású bibliai mondásokkal ellátott

Konfirmációi emléklapot,

melynek ára darabonként K 1.60 és 100 darab rendelésnél kor. 145.—.

Konfirmáltak anyakönyvi íve. Egy ívre 64 név megy

Ára: ívenként 5.— korona.

Legszebb és legaikalmasabb konfirmációi ajándék: Dr. Kőrösi Kálmán: *Hlt és Haza!* (Költemények.) Ára 10.— korona. — B. Bészler Anna és Székely András: *Krisztus legendák.* Ára 24.— K.

Most jelent meg!

Minden lelkész és kántortanító részére nélkülözhetetlen

TÁRGYMUTATÓ

a magyar reformátusok új Énekeskönyvéhez. Összeállította Uray Sándor debreczeni református lelkész. Ára K 10.—.

Az új énekeskönyv ára: papirkötésben kor. 42.—, félévazon kötésben K 44.—, egész vászon kötésben K 54.—. Ezen árakból egyházaknak és iskoláknak 50 példányon alul 10 százalék, azon 0000 felett 20 százalék engedélyezett adomány.

Ajánljuk még **OLÁH GÁBOR**-nak, a „Szegény magyarok“ és a „Deák György“ szerzőjének új regényét, a

FEKETE ANGYAL-t,

mely érdekes meséjével, lebilincselő előadásával és pompás alakjaival a legművészebb magyar regények közé sorakozik. A béke és a háború határmezsgyéjén gördíti át rendkívül izgalmas cselekvényét s a békéből a háborúba átkényszerült embernek lelki átváltozását ragyogó színekkel festi.

Ára K 92.—.

Megrendelhetők a kiadónál:

„MÉLIUSZ“

Debreczen szabad királyi város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvkereskedésében
Debreczen, Ferenc József-u. (Piac-u.) 26. sz.